

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 60/2013-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2013 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom doc. JUDr. B. F., PhD., B., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 3 Er 207/07 z 25. mája 2011, ako aj vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 CoE 34/2012 z 31. mája 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. októbra 2012 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s porušením ustanovenia čl. 12 ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s porušením ustanovenia čl. 14 dohovoru postupom a uznesením Okresného súdu Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 3 Er 207/07 z 25. mája 2011, ako aj vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 CoE 34/2012 z 31. mája 2012.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa v rámci svojej podnikateľskej činnosti zaoberá poskytovaním úverov z vlastných zdrojov. Na základe zmluvy o úvere sťažovateľka poskytla dlžníkovi úver, pričom poskytnuté peňažné prostriedky bol tento dlžník povinný vrátiť podľa podmienok dojednaných v úverovej zmluve. Súčasťou úverovej zmluvy bola aj dojednaná rozhodcovská doložka, ktorou bola v prípade sporu medzi zmluvnými stranami z tejto úverovej zmluvy založená právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného S., a. s., B.

Z dôvodu, že dlžník svoje záväzky vyplývajúce mu z predmetnej úverovej zmluvy dobrovoľne neplnil, tieto sa voči sťažovateľke stali splatné a v nadväznosti na uvedené na

základe dojednanej rozhodcovskej doložky bolo sťažovateľkou začaté rozhodcovské konanie pred zmluvnými stranami zvoleným rozhodcovským súdom, ktorého rozhodcovský rozsudok sa tak stal exekučným titulom.

Následne, na podklade uvedeného exekučného titulu (rozhodcovský rozsudok) sťažovateľka iniciovala začatie exekučného konania, na základe čoho okresný súd poveril sťažovateľkou zvoleného súdneho exekútora vykonaním exekúcie, avšak po vydaní poverenia pre súdneho exekútora okresný súd napádaným uznesením sp. zn. 3 Er 207/07 z 25. mája 2011 toto exekučné konanie zastavil.

V dôsledku odvolania sa sťažovateľky proti označenému rozhodnutiu okresného súdu, krajský súd toto uznesením sp. zn. 9 CoE 34/2012 z 31. mája 2012 ako vecne správne potvrdil.

V sťažnosti podanej ústavnému súdu sťažovateľka v obsírnej argumentácii namieta, že postupom a uzneseniami okresného súdu a krajského súdu boli porušené ňou označené základné práva a práva zaručené v ústave, dohovore a dodatkovom protokole, pričom k ich porušeniu malo dôjsť predovšetkým tým, že zastavením už riadne začatého a prebiehajúceho exekučného konania, na vykonanie ktorého už raz okresný súd udelil súdnemu exekútorovi poverenie, došlo k prekročeniu právomoci okresného súdu ako súdu exekučného, v kompetencii ktorého podľa sťažovateľky nie je vecné preskúmavanie exekučného titulu. Podľa sťažovateľky okresný súd rozhodol nad rámec svojej právomoci, keď bez návrhu rozhodol o zastavení exekúcie, čím mal sťažovateľke odňať možnosť konať pred súdom, pretože sa nemala možnosť k veci vyjadriť aj napriek tomu, že toto rozhodnutie v konečnom dôsledku zásadným spôsobom ovplyvnilo jej právne postavenie, pretože podľa sťažovateľky má síce k dispozícii exekučný titul, a to rozhodcovský rozsudok, avšak tento je nevykonateľný. Uvedené pochybenie okresného súdu podľa sťažovateľky nenapravil ani krajský súd. Okrem tohto sťažovateľka tiež namieta, že podľa zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov mal dlžník k dispozícii na zrušenie rozhodcovského rozsudku aj iný prostriedok nápravy, a to žalobu

podľa § 40 tohto zákona, túto kompetenciu si však podľa sťažovateľky nezákonne prisvojil exekučný súd, a to podľa sťažovateľky bez náležitého zdôvodnenia.

Sťažovateľka ďalej v sťažnosti podanej ústavnému súdu namieta, že tak okresný súd, ako ani krajský súd nenariadili v danej veci pojednávanie aj napriek tomu, že im to ukladalo ustanovenie § 57 ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom od 9. augusta 2012, ako aj to, že obidva súdy vec nesprávne právne posúdili z hľadiska vnútroštátnej právnej úpravy v interakcii s výkladovými pravidlami uvedenými v smernici Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pretože sa podľa sťažovateľky žiadnym spôsobom nevysporiadali s tým, prečo dojednanie rozhodcovskej doložky v úverových zmluvách považovali tieto súdy za neprijateľnú podmienku, a v tomto smere podľa sťažovateľky nerešpektovali ani jej návrh na prerušenie konania a predloženie prejudiciálnej otázky Súdnemu dvoru Európskej únie na podanie výkladu pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ v kontexte danej veci.

Vzhľadom na uvedené sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd nálezom konštatoval, že napádanými uzneseniami okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu ňou označených základných práv a práv zaručených v ústave, dohovore a dodatkovom protokole, aby tieto uznesenia zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie, aby jej priznal finančné zadost'účinenie v sume 1 000 €, a napokon, aby jej priznal úhradu trov konania.

Okrem toho sa sťažovateľka domáha, aby ústavný súd vydal dočasné opatrenie, ktorým by odložil vykonateľnosť napádaného uznesenia krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení ňou označených práv zaručených ústavou, dohovorom a dodatkovým protokolom postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 3 Er 207/07 z 25. mája 2011, ako aj postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 9 CoE 34/2012 z 31. mája 2012.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím okresného súdu

V súvislosti s napádaným rozhodnutím a postupom okresného súdu ústavný súd v prvom rade poukazuje na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode porušenie, ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľkou označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jej sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania napádaného uznesenia okresného súdu sp. zn. 3 Er 207/07 z 25. mája 2011, a to podaním riadneho opravného prostriedku (odvolania), ktorý napokon, tak ako to vyplýva zo samotnej sťažnosti, sťažovateľka aj účinne využila. Na základe sťažovateľkou podaného odvolania sa krajský súd ako súd odvolací v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 9 CoE 34/2012 musel v podstate vysporiadať s identickými námietkami proti rozhodnutiu okresného súdu, aké sťažovateľka proti tomuto rozhodnutiu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom, preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím krajského súdu

V súvislosti so sťažnosťou sťažovateľky ústavný súd v prvom rade poukazuje na ustanovenie § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sa k návrhu na začatie konania podľa čl. 127 ods. 1 ústavy pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že jednou zo zákonom o ústavnom súde požadovaných obligatórnych náležitostí sťažnosti spôsobilej iniciovať konanie pred ústavným súdom podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je aj pripojenie napádaného rozhodnutia, v príčinnej súvislosti s ktorým malo dôjsť k namietanému porušeniu sťažovateľkou označených základných práv a práv zaručených v ústave alebo kvalifikovanej medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná. Uvedená požiadavka je o to viac opodstatnená v prípadoch, v ktorých sa sťažovateľ domáha vecného, resp. materiálneho

preskúmania ním napádaného rozhodnutia, bez predloženia ktorého toto nie je možné realizovať.

V danom prípade sťažovateľka k sťažnosti smerujúcej proti krajskému súdu nepredložila ňou napádané uznesenie krajského súdu, ktorým bolo exekučné konanie zastavené, pričom sťažovateľka síce vo svojej sťažnosti proklamovala, že toto rozhodnutie predloží ústavnému súdu na jeho požiadanie, avšak vzhľadom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde a najmä vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľka je v konaní pred ústavným súdom zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom znalým práva, ústavný súd nepovažoval za potrebné sťažovateľku vyzývať na predloženie predmetného rozhodnutia, ktorého povinnosť predloženia vznikla už pri samotnom podaní sťažnosti.

Ústavný súd opätovne pripomína, že nedostatky zákonom predpísaných náležitostí vyplývajúce z podania sťažovateľky nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, IV. ÚS 168/05, III. ÚS 357/2010, III. ÚS 206/2010 a iné).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

Ústavný súd si je vedomý skutočnosti, že formalistický prístup okrem iného aj pri posudzovaní toho, či návrh spĺňa zákonom predpísané náležitosti, nie je vhodný pri orgáne, ktorého úlohou je chrániť ústavnosť. Ústavný súd je však zároveň toho názoru, že

v okolnostiach danej veci nemožno vôbec o prípadnom formalizme pri odmietnutí sťažnosti hovoriť. Ústavný súd už totiž v minulosti mnohokrát vyzýval sťažovateľku v typovo (skutkovo a právne) obdobných, prípadne totožných sťažnostiach na doplnenie sťažností z toho dôvodu, že nespĺňali ani zákonom predpísané náležitosti. In concreto išlo aj o nepredloženie kópií právoplatných rozhodnutí súdov, ktorých postup a rozhodnutia sťažovateľka namietala a namieta (pozri napr. I. ÚS 283/2012, I. ÚS 284/2012, III. ÚS 263/2012, III. ÚS 275/2012, a III. ÚS 282/2012, III. ÚS 328/2012, III. ÚS 329/2012, I. ÚS 500/2012, IV. ÚS 526/2012 a iné). Sťažovateľka si preto musí byť vedomá toho, že ani sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 13237/2012 nespĺňa zákonom predpísané náležitosti. Sťažovateľka mala možnosť kópiu napadnutého rozhodnutia krajského súdu ústavnému súdu doručiť, čo však neurobila.

Vzhľadom na to, že sťažnosť nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, v kontexte toho, že sťažovateľka je zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, a s ohľadom na to, že ústavný súd už v typovo zhodných veciach sťažovateľky vo svojich rozhodnutiach poukázal aj na už identifikované nedostatky jej sťažností, ústavný súd túto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2013